

Grundlaget for universitetets informations- og formidlingsindsats er universitetets formålsparagraf, der bl.a. fastsætter, at det er en af universitetets hovedopgaver at fremsætte videns om forskningsresultater. Denne formidling sker først og fremmest gennem de enkelte forskningsinstitutter, men universitetets fælles indsats på området er i betydelig grad:

Universitetets informations- og formidlingsindsats er generelt en række aktiviteter:

- Publikations- og informationsarbejde
- Akademi
- Uddannelsingsarbejde
- Andre formidlingsaktiviteter

Publikationer og registre

Litografi- og trykforretningen, Universitetsbiblioteket, Universitetsavisens redaktion og enheden for universitetets tekniske ledelse og administration.

Universitetets avis er udgivet hvert 14. dag (består fra november til september). Avisen behandler artikler om de aktuelle forskningsresultater, der ikke nødvendigvis er omfangsrigt, de kan formidles på tværs af universitetets interesse, læses af alle videnskabelige og tekniske og af alle forskningsmiljøer og kan derfor anses som de studerendes avis.

Avisen udvælges af en fælles ansættelseskommission med repræsentanter fra alle universitetsinstanser, der har tegnet abonnemang.

I 1988 bestod Universitetsavisen af første række bestående af 10 sider, der senere ændres i et flot udtryk til 16 sider med 20 sider i sidste halvdel.

Årsopslaget udgives årlig 24 gange i et oplag på 22.000 eksemplarer.

Ved udgangen af foråret blev første årlig bestående af 10 sider, og udgivet på 19. forhold til 1988. På den på det årsabonnement betragtes 1185 kr.

Udgivelsen af Universitetsavisen blev 24. september 1988 et samarbejde mellem universitetets og Danmarks Videnskabsfondens. Tidspunktet blev ændret til 1. juli 1989 og oplaget.

Universitetets bibliotek

I Århus er der nu kun universitetets aktiviteter i det pågældende bibliotek.

I forbindelse med den akademiske forskningsoplysning i forbindelse med forskningsoplysning i forbindelse med 1. september 1988, er medlemmerne af arbejdsgruppen om Århus. Arbejdsgruppen skulle sende forslag til redaktion af Århus, specielt til afsnit B. Almindelig formidling af videnskabelige og tekniske resultater til Århus.

Udgivelsen skulle baseres på de to forskningsoplysningssystemer og beslutninger, først og fremmest beslutningen om at begrænse omfanget af publikations- og formidlingsindsatsen.

Arbejdsgruppen, der bestod af en repræsentant udvalgt af hvert enkelt fakultet, udvalgte de vigtigste publikationer.

Arbejdsgruppen understregede, at den pågældende Århus skulle have samme funktion og samme målgruppe som den tidligere. Publikationsindsatsen og bibliotekarbejdet skulle som tidligere trækes i Århus, men så vidt muligt sættes under de pågældende institutioner.

Den foreliggende Århus er udarbejdet i forbindelse med udvalgte publikationer og registre og oplag på 2.000 eksemplarer af følgende liste:

Abonnementer	kr. excl. moms
Københavns Universitet (fuldt)	1.000
Eksterne bidragsydere	50
Folketinget, Undervisningsministeriet	50
Højere læreanstalter (Skandinaviens)	100
Gymnasieskoler, HF-kurser	100
Biblioteker, arkiver	120
Udland (uden for Skandinaviens)	50
Danmarks Institut for International Udgivning af Publikationer (DDE)	175
Enkeltpersoner, virksomheder	50
Andet (Magtans, kolleger m.m.)	20

Resultatet af universitetets årlige oplag er 300.000 eksemplarer, hvoraf ca. 20% er et resultat af informationsindsatsen.

Københavns Universitets Publikations- og Formidlingsgruppe - PUF

I publikationsoplysningen sendes oplysninger om de publikationer som universitetets videnskabelige medarbejdere har medvirket til. Registrer omfatter bibliografiske oplysninger om bøger, tidsskriftartikler og andre selvstændige skriftlige afhandlinger. Ved afslutningen af oplysningen er et kalenderisk overblik over udvalgte oplysninger til DANDOK, hvor de indgår i en database, der registreres i databasen over danske forskningsaktiviteter.

I forbindelse med den Akademiske Forskningsoplysning og den Informations- og Formidlingsoplysning besluttede 1. november 1988 at udvælge et samarbejde med PUF.

Arbejdsgruppen, der bestod af en repræsentant udvalgt af hvert enkelt fakultet, udvalgte 1. november 1988 de vigtigste publikationer og registre (DDE).

Arbejdsgruppen havde desuden et hovedansvar for PUF på Københavns Universitet og Århus.

PUF skal være et resultat af udarbejdelsen af universitetets publikationsindsats i Århus.

PUF skal være et resultat af udarbejdelsen af oplysningen om de enkelte forskningsoplysninger i Århus og DANDOK-behov.

Grundlaget for universitetets informations- og formidlingsvirksomhed er universitetets formålsparagraf, der bl.a. fastslår, at det er en af universitetets hovedopgaver at formidle viden om forskningens resultater. Denne formidling sker først og fremmest gennem de enkelte forskeres indsats, men universitetets fælles indsats på området er i betydelig vækst.

Universitetets information gives gennem en række medier:

- Publikationer og registre
- Museer
- Udstillinger og messer
- Andre formidlingsaktiviteter

Publikationer og registre

Universitetsavisen

Universitetsavisens redaktion er uafhængig af universitetets ledelse og administration.

Universitetsavisen udgives hver 14. dag (bortset fra sommerferien). Avisen bringer artikler om de seneste forskningsresultater fra hele universitetet i det omfang, de kan formodes at have mere almen interesse, ligesom man bringer debatstof om forsknings- og uddannelsespolitik set fra de ansattes og de studerendes side.

Avisen udsendes til samtlige ansatte og indskrevne studerende samt til andre interesserede, der har tegnet abonnement.

I 1989 bragte Universitetsavisen for første gang betalte annoncer. Annoncerne samles i et fire siders tilæg til midten af avisen.

Avisen udkom i dette år 21 gange i et oplag på 32.000 eksemplarer.

Ved udgangen af året havde avisen 400 betalende abonnenter, en stigning på 49 i forhold til 1988. Prisen på et årsabonnement steg til 65 kr.

Universitetsavisen nr. 15 – 21. september var en temaavis om »Katastrofer«. Temaavisen blev udsendt i i alt 91.000 eksemplarer.

Universitetets Årbog

I Årbogen berettes om universitetets aktiviteter i det pågældende kalenderår.

Et fællesmøde mellem Konsistoriums Forsknings- og dets Informations- og Formidlingsudvalg besluttede i november 1988 at nedsætte en arbejdsgruppe vedr. Årbogen. Arbejdsgruppen skulle stille forslag til revision af Årbogen, specielt til afsnit B: Almindelig Beretning samt til »Vejledning til indberetning til Årbogen«.

Vejledningen skulle baseres på de to konsistorieudvalgs drøftelser og beslutninger, først og fremmest beslutningen om at begrænse omfanget af fakultets- og institutberetningerne.

Arbejdsgruppen, der bestod af en repræsentant udpeget af hvert enkelt fakultet udsendte sin rapport i juni måned.

Arbejdsgruppen understregede, at den reviderede Årbog skulle have samme funktion og samme målgruppe som den hidtidige. Publikationslister og bibliografier skulle som tidligere trykkes i Årbogen, men så vidt muligt samles under de pågældende institutter.

Den foreliggende Årbog er udarbejdet i overensstemmelse med disse og arbejdsgruppens øvrige anbefalinger.

Universitetets Årbog er trykt i et oplag på 2.200 og udsendt efter følgende liste:

Abonnenter:	ca. ant. ekspl.
Københavns Universitet (internt)	1.000
Eksterne bidragydere	50
Folketinget, Undervisningsministeriet	50
Højere læreanstalter (Skandinavien)	100
Gymnasieskoler, HF-kurser	100
Biblioteker, arkiver	120
Udland (uden for Skandinavien)	50
Danmarks Institut for international	
Udveksling af Publikationer (IDE)	175
Enkeltpersoner, virksomheder	50
Andet (dagblade, kollegier m.m.)	20

Derudover rekvireres årbogen gratis af ca. 500 øvrige interesserede, hvoraf en stor del er erhvervsvirksomheder.

Københavns Universitets Publikations- og Forskningsregister – PUF

I publikationsregisteret samles oplysninger om de publikationer, som universitetets videnskabelige medarbejdere har medvirket til. Registeret omfatter bøger, bidrag til bøger, tidsskriftartikler og andre selvstændige skriftlige afhandlinger. Ved afslutningen af registreringerne for et kalenderår overføres det seneste års oplysninger til DANDOK, hvor de indgår i den offentligt tilgængelige database over danske forskningspublikationer.

Et fællesmøde mellem Konsistoriums Forsknings- og dets Informations- og formidlingsudvalg besluttede i november 1988 at nedsætte en arbejdsgruppe vedr. PUF.

Arbejdsgruppen, der bestod af en repræsentant udpeget af hvert enkelt fakultet, udsendte 2 delrapporter i henholdsvis juni og november 1989.

Arbejdsgruppen konkluderede at hovedmålene for PUF på Københavns Universitet må være:

- PUF skal være et redskab til udarbejdelse af institutternes publikationslister i Årbogen,
- PUF skal være et internt arbejdsredskab, dog således at det fortsat skal være offentligt tilgængeligt i DANDOK-basen,

- På længere sigt skal systemet holdes a jour gennem online indberetninger fra institutterne,
- Søgning i registret bør kunne foretages både på dansk og engelsk.

Universitetets administrative edb-system er for tiden under omlægning i forbindelse med anskaffelse af et nyt stort anlæg og overgang til et fælles database-system (ORACLE). Det er derfor besluttet i første omgang at etablere en overgangsordning for indberetningerne til PUF. Denne overgangsordning indebærer, at

- Institutterne kan indsende samlede institutpublikationslister,
- Det enkelte institut indberetter samlet til PUF,
- Der indberettes kvartalsvis,
- Redaktionen inddaterer alle informationer.

For året 1989 er der indberettet ca. 3.500 publikationer.

Vejviser

Som tidligere år udsendtes en vejviser indeholdende oplysninger om institutter, centre, administrationskontorer m.fl. og personale ansat ved de pågældende enheder. Endvidere udsendtes »Vejviser 2« med bl.a. oversigter over medlemmerne af de styrende organer og samarbejdsudvalgene.

Vejviserne udsendes i et oplag på 3.000 eksemplarer primært til interne brugere, men også til bl.a. ministerier, højere uddannelsesinstitutioner og biblioteker i ind- og udland. Et ikke uvæsentligt antal sendes til enkeltpersoner og virksomheder.

Lektionskataloger

Hver fakultet udsendte i 1989 for hvert semester lektionskataloger med oplysninger om den tilbudte undervisning (Det teologiske og Det humanistiske Fakultet udsendte dog fælleskataloger).

Andre fakultetspublikationer

Det naturvidenskabelige Fakultet har i år udsendt 10 numre af fakultetsbladet »Hovedområdet« til samtlige ansatte og studerende, og den årlige udgave af informationstidskriftet »Naturligvis«, der handlede om digital billedbehandling. Endvidere udgav fakultetet »Naturvidenskab-89« om de naturvidenskabelige studier ved Københavns Universitet.

Det humanistiske Fakultet udsendte 10 numre af fakultetsbladet »Humanist«, der omdeles på fakultetets undervisningssteder. Som indlæg i dette blad er der i beretningsåret lavet et særligt tillæg om forskningen ved fakultetet. Der er ligeledes udgivet et tillæg om studierne ved fakultetet i april-nummeret, kaldet »Hum-89«. På andre fakulteter er der udarbejdet tilsvarende publikationer af de enkelte institutter og studienævne.

Andre publikationer

Derudover er der i år udgivet en række mindre specialpublikationer, med det sigte at udvide kendskabet til de muligheder som erhvervsvirksomheder, organisationer og myndigheder har for at trække på universitetets viden. Det drejer sig bl.a. om Projektkontorets præsentationsbrochure, en brochure om universitetets u-landsforskning samt mere detaljerede oversigter over henholdsvis u-landsforskning og u-landsorienteret undervisning ved Københavns Universitet.

Museer

Universitetet har sin faste udstillingsvirksomhed i form af 4 museer, en botanisk have og et akvarium. I det følgende omtales formidlingsvirksomheden herfra, mens den sideløbende forskningsvirksomhed er omtalt i de foranstående fakultetsberetninger.

Zoologisk Museum

De offentlige udstillinger blev besøgt af 149.210 gæster, hvoraf 32.522 var elever, der brugte udstillingerne i forbindelse med biologiundervisning.

Den store særudstilling »Guld eller grønne skove?« fortsatte året igennem. Zoologisk Museums marionetteaters forestilling »Din odde«, som knytter sig til denne udstilling, blev spillet på museet i februar og har resten af året turneret i hele landet.

Skolernes vinterferie har udviklet sig til en lige så travl museumsperiode, som efterårsferien længe har været det. I år arrangeredes i vinterferien en udstilling om istidens dyr med tilhørende aktivitetstilbud. I efterårsferien var temaet fugle, hvor udviklingen i ægget og fuglens pigment- og strukturfarver blev demonstreret. Marionetteatret havde i efterårsferien premiere på et nyt stykke »Gro«, der er beregnet på de mindste børn. I december arrangeredes en julespøg »Nissernes naturhistorie«, i udstillingsafsnittet Danmarks Dyreverden. I tilknytning hertil viste studenterkustoderne dyrespor i sne og vejledte i bygning af redekasser.

De små skiftende forhalsudstillinger har været en succes hos museets gæster. I årets løb er vist:

- Dyrerigets udvikling (31.1-27.2)
- På rejse – dyr på vandring (1.3-15.4)
- Hvad er der indeni? – en udstilling om konserveringsmetoder (17.4-30.6)
- Når træ får vinger – Knud Rosenfalcks fugleskulpturer (4.7-31.8)
- Køb ikke deres liv – om Washingtonkonventionen (5.9-25.11)
- Naturfotografering (28.11.1989-13.2.1990)

I skoleåret 1988/89 har museet haft besøg af 31.644 skoleelever, hvoraf Skoletjenesten har sørget for undervisning af 4.296 elever. Skoletjenesten sørger for

fornylse af undervisningsmateriale, vejledning af studenterkustoderne og vejledning af praktikanter fra både lærer- og fritidspædagogseminarer.

Zoologisk Museums kiosk ejes af Dr. Bøje Benzons Støttefond. Den ene halvdel af kioskens overskud kan benyttes af museets udstillingsafdeling til hjælp til opbygning af udstillinger. Den anden halvdel uddeles af støttefonden til studie- eller forskningsformål efter ansøgning fra museets medarbejdere.

Museet har i 1989 udgivet bogen »Kan det nytte at beskytte? – Naturligvis!« af Ole E. Meyer og Kay W. Petersen (64 pp, 82 figs.).

Ole E. Meyer har endvidere skrevet artiklen »Rejs ude og bliv hjemme« i »Samvirke« 1989/3, side 11-15.

Geologisk Museum

I årets løb har museet haft 42.446 besøgende, hvortil kommer 4.883 besøgende fordelt på i alt 259 rundvisninger udenfor den normale åbningstid og 1.269 tilhørere til museets populærvidenskabelige foredragsrække. Det samlede besøgstal har således været 48.598.

Museets udstillinger var åbne for publikum i 18 timer pr. uge (6 eftermiddage à 3 timer) med udvidet åbningstid i skolernes efterårsferie.

I maj lukkedes museets Grønlandssal og udstillingen fra 1960 blev nedtaget. En ny stor udstilling over Grønlands geologi, der kan illustrere hele klodens geologiske historie, er under forberedelse og forventes færdigopstillet senest i 1993 som led i festligholdelsen af museets 100 års jubilæum.

I marts åbnedes en særudstilling om Grønlands geologiske udforskning. Den blev nedtaget igen i slutningen af året. Særudstillingen blev til i nært samarbejde med Grønlands Geologiske Undersøgelse (CGU). I tilknytning til den blev der afholdt foredrag og vist film fra ekspeditioner til Grønland.

Museet deltog også i 1989 i en række københavnske museers fælles arrangement i skolernes efterårsferie. I år var temaet »Godt kørende«, hvor museets bidrag knyttede sig til den opstillede særudstilling om »Grønlandsekspeditioner«.

Særudstillingen om »Chr. IVs gode og dårlige minner« blev lukket d. 29.10 efter at mere end 75.000 besøgende har set den siden den åbnedes i efteråret 1988.

I årets løb er der opstillet aktuelle særudstillinger i forbindelse med stor offentlig interesse om særlige geologiske emner. Der blev opstillet en udstilling om jordskælv i november måned efter jordskælvet i San Francisco. Der blev endvidere opstillet en udstilling om guldfund i Østgrønland i december, mens der var en del avisomtale af fundene i Skærgårds-intrusionen.

Botanisk Museum

Museets hovedopgave er forvaltning af de videnskabelige botaniske samlinger, så de til stadighed er opbeva-

ret og registreret i overensstemmelse med international praksis.

Museet viste i 1989 udstillingen »Botaniske souvenirs« som var åben i marts og fra juni til august. I marts indgik den som et led i museumsmåned med temaet »På rejse«, der var arrangeret af Museumsrådet for København og Frederiksberg. Udstillingen viste souvenirs – danske og udenlandske – forarbejdet af planter eller plantedele. I forbindelse med udstillingen udarbejdede den botaniske skoletjeneste et særligt tilbud til skolerne om undervisningsmateriale og -forløb.

Den botaniske skoletjeneste har et stadigt stigende antal besøgende. Der har især været efterspørgsel på undervisning om den tropiske regnskov. Dette emne er nu udbygget, så elever på alle klassetrin kan få udbytte af et besøg.

I skolernes efterårsferie arrangerede skoletjenesten en bred vifte af tilbud til både børn og voksne med bl.a. halmløb, plantejagter og farvning med planter.

Skoletjenesten har endvidere i 1989 deltaget i det fællesnordiske projekt »Miljø 89« med en særlig udstilling i Fælledparken d. 22.-24. juni.

Botanisk Have

Botanisk have er frit tilgængelig i dagtimerne og der er derfor ingen registrering af besøgstallet.

En stor del af det direkte formidlingsarbejde fra haven består i at besvare de talrige henvendelser man får om botanik og plantedyrkning fra såvel institutioner som private.

Der har været afholdt to udstillinger i havens lille udstillingslokale bag palmehuset. I marts en udstilling om »Planter på rejse«, der beskrev planter der er indført til helt andre egne af jordkloden end deres oprindelige grosted; i december en udstilling om »Guldhaven« med planteskulpturer af Anette Friis.

Som en ny service er der i 1989 udarbejdet bånd til brug i walkmen, der kan lejes i havens vagthuse. Ved hjælp af disse kan man blive ført rundt i haven og i væksthuse.

Øresundsakvariet

Akvariet havde ca. 25.000 besøgende i 1989. Dette akvarium drives i samarbejde mellem Universitetets marinbiologiske Laboratorium og Helsingør Kommune. Akvariet ligger i laboratoriets bygninger på Strandpromenaden 5 i Helsingør og laboratoriet varetager både det faglige ansvar og den daglige drift.

Medicinsk-historisk Museum

Museet havde i 1989 12.211 besøgende.

Det er museets vigtigste opgave at belyse medicinens udvikling især ved Københavns Universitet, men også i Danmark.

I maj måned åbnedes en særudstilling om »Lægekunsten i København 1839« i anledning af at Ugeskrift for Læger havde 150 års jubilæum.

Udstillinger og messer m.v.

KEMTEK-89

Arrangørerne af udstillingen KEMTEK-89 i Bella-centret indbød universitetet og en række andre højere uddannelsesinstitutioner til at præsentere deres uddannelse og forskning inden for messens fagområder, dvs. bioteknologi, levnedsmiddelindustri og kemisk industri. Universitetets stand gav oplysninger om uddannelserne i kemi, biokemi, biologi og humanbiologi og præsenterede en række forskningsprojekter fra de tilhørende institutter.

Andre udstillinger

Herudover har en række universitetsinstitutter og forskningscentre deltaget i udstillinger i beretningsperioden. Dette sker på institutternes eget initiativ og finansiering; derfor sker der ikke nogen fælles registrering af denne virksomhed.

Andre formidlingsaktiviteter

Videoprojekter

Universitetet har taget imod invitationer fra Danmarks Radio om at indgå i et samarbejde om foreløbig to større videoprojekter. Begge projekter er flerårige og vil først blive afsluttet i 1990 eller senere.

Det ene er det interaktive video-projekt Siullec, der vil opbygge en database med billeder og data om Grønland.

Det andet er programmet »500 år efter«, der er initieret af det spanske fjernsyn med henblik på at skabe en serie af udsendelser om latinamerika i dag – 500 år

efter Christoffer Columbus's opdagelse af den nye verdensdel.

Offentlige forelæsningsrækker

Det humanistiske Fakultet har i 1989 arrangeret 2 offentlige forelæsningsserier som »På vej hjem-forelæsninger«.

I foråret var temaet »Opbrud i Øst« der blev beskrevet med i alt 7 foredrag om f.eks. forholdet mellem Øst og Vest og de enkelte landes situation.

I efteråret var temaet »Storbritannien i dag«. Det blev belyst gennem 6 foredrag dels om Storbritanniens særlige – historiske og betydningsfulde – bidrag til vores fælles kultur, dels om den britiske mangfoldighed, som den viser sig i dag. Rækken afsluttedes med en rundbordsamtale mellem de 6 forelæsere.

Tilsvarende forelæsningsrækker er afholdt af institutter, museer etc. ofte i samarbejde med de respektive fagvidenskabelige selskaber. Et eksempel på denne type virksomhed er Geologisk Museums serie »Populære foredrag«, der i foråret arrangerede 5 foredrag inden for temaet »Minedrift i Norden« og i efteråret 4, der væsentligst handlede om »Geologi i Verdensrummet«.

Videnskabsbutikken ved Det naturvidenskabelige Fakultet

Det naturvidenskabelige Fakultet har videreført driftsstøtten til videnskabsbutikken, der blev etableret i 1988 på initiativ af en række studerende og lærere ved fakultetet. Videnskabsbutikken formidler kontakt mellem græsrodsgrupper o.l. på den ene side og ældre studerende på den anden med henblik på udarbejdelse af rapporter, som begge parter kan bruge.